

KS. STANISŁAW ARASZCZUK

ŻYCIE I DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-DYDAKTYCZNA BISKUPA DRA STEFANA CICHEGO

I. CURRICULUM VITAE

Stefan Cichy urodził się 30 marca 1939 r. w Przyszowicach jako syn cieśli Wilhelma i Marii z domu Wilczek. Ochrzczony został 10 kwietnia. W latach 1946-1953 uczęszczał do Szkoły Podstawowej im. Karola Miarki w Przyszowicach. Mając 10 lat, został ministrantem i służbę tę pełnił przez cztery lata. W 1953 r. rozpoczął naukę w Liceum Ogólnokształcącym nr 3 w Gliwicach. Egzamin dojrzałości zdał 30 maja 1957 r., a 5 czerwca 1957 r. napisał prośbę o przyjęcie do Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie. Został przyjęty i rozpoczął naukę na rocznym Kursie Wstępnym w Tarnowskich Górach. Potem kontynuował naukę w Krakowie. W seminarium należał do zespołu pisarskiego. Był dziekanem alumnów. Świeceń prezbiteratu udzielił mu bp Herbert Bednorz w katedrze w Katowicach dnia 23 czerwca 1963 r.

Ks. Stefan Cichy był wikariuszem w Bogucicach (do 1968 r.), a następnie w parafii katedralnej Chrystusa Króla w Katowicach (do 1971 r.). Równocześnie studiował na Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie, uzyskując w 1971 r. stopień licencjata. Pracę licencjacką na temat *Liturgia w świetle mów św. Piotra Chryzologa* napisał pod kierunkiem ks. prof. W. Schenka. W 1971 r. rozpoczął studia liturgiczne na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Wiedeńskiego. W Austrii był też zaangażowany w duszpasterstwie parafialnym. W 1974 r. uzyskał w Wiedniu stopień doktora teologii na podstawie rozprawy *Die Opfervorbereitung im Lichte der Gaben-*

gebete in den ältesten römischen Sakramentaren napisanej pod kierunkiem ks. prof. J. Emminghaus.

Po powrocie do Polski był od 19 stycznia 1975 r. wikariuszem parafii św. Jana Chrzciciela w Tychach, a od 24 kwietnia do 24 września tegoż roku substytutem parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Katowicach. Od 1975 r. był wykładowcą liturgiki w Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie. Prowadził też zajęcia zlecone z liturgiki w ATK w Warszawie.

Dnia 10 maja 1977 r. został mianowany wicerektorem, 14 sierpnia 1978 r. p.o. rektora, a 30 października 1980 r. rektorem Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie. W 1980 r. Śląskie Seminarium zostało przeniesione z Krakowa do Katowic. Jako rektor wychował i przedstawił do święceń prezbiteratu ponad 500 kandydatów. W 1992 r. został zwolniony z urzędu rektora Seminarium Duchownego i ustanowiony ojcem duchownym kapłanów archidiecezji katowickiej. W 1993 r. biskup katowicki dał mu stałe upoważnienie do udzielania sakramentu bierzmowania. Ks. S. Cichy przeprowadzał też w zastępstwie biskupa ordynariusza wizytacje kanoniczne parafii. Od 10 czerwca 1998 r. był wikariuszem generalnym. W 1985 r. otrzymał godność prałata honorowego, a w 1992 r. protonotariusza apostolskiego *supra numerum*. Ks. Stefan Cichy należał do gremiów diecezjalnych: Rady Kapłańskiej, Kolegium Konsultorów, Rady Duszpasterskiej, Rady Wydziału Duszpasterstwa Ogólnego, Komisji Liturgicznej, Komisji II Polskiego Synodu Plenarnego. Był członkiem Zespołu Maryjnego, którego zadaniem było wypracowanie programu działań mających na celu pogłębienie nurtu maryjnego w duszpasterstwie i pobożności wiernych diecezji katowickiej. Uczestniczył w końcowych sesjach plenarnych I Synodu Diecezji Katowickiej. Od 1996 r. opiekował się neoprezbiterami. Był prelegentem międzyzakonnych dni skupienia w diecezji katowickiej, redaktorem Kalendarza Liturgicznego Diecezji Katowickiej, członkiem kolegium redakcyjnego, a potem redaktorem naczelnym „Śląskich Studiów Historyczno-Teologicznych”, recenzentem prac proboszczowskich, cenzorem książek i cenzorem teologiem pism drukowanych Sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego. Przez wiele lat pisał komentarze liturgiczne do „Gościa Niedzielnego” Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie.

Dnia 26 sierpnia 1998 r. papież Jan Paweł II mianował go biskupem pomocniczym biskupa katowickiego, przydzielając mu diecezją tytularną Bonusta. Święcenia biskupie otrzymał 12 września 1998 r., w uroczystość Matki Bożej Piekarskiej – Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej, głównej patronki archidiecezji katowickiej. Obrął zawołanie biskupie *Per crucem ad*

lucem — „Przez krzyż do światła” Nadal pozostał wikariuszem generalnym. Od 2000 r. był moderatorem duszpasterstwa kapłanów w archidiecezji katowickiej. W grudniu 2004 r., z okazji Barbórki, święta patronalnego górników, otrzymał z rąk prezesa Kompanii Węglowej tytuł honorowego dyrektora generalnego górnictwa. Kolekcjonuje książki z żartami, humorem, głównie humorem kościelnym. Zgromadził już około 300 pozycji.

Od 2001 r. jest przewodniczącym Komisji Episkopatu Polski ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. W ramach tej Komisji zainicjował nowe tłumaczenie I tomu Liturgii Godzin, a także uporządkował sprawy związane z kalendarzem liturgicznym dla diecezji polskich. Obecnie wiele wysiłku wkłada w pracę nad tłumaczeniem nowego Mszału rzymskiego na język polski. Ważną inicjatywą bpa S. Cichego jest także utworzenie strony internetowej Komisji oraz zebranie wielu dokumentów liturgicznych w formie elektronicznej.

Jako Przewodniczący Komisji Episkopatu Polski czuwa nad poprawnością sprawowania obrzędów liturgicznych. W tym też celu umieszcza potrzebne uwagi na ten temat w biuletynie „Anamnesis” oraz przedstawia na Plenarnych Zebraniach Episkopatu Polski najistotniejsze zagadnienia związane z życiem liturgicznym w Polsce.

Dnia 19 marca 2005 r. została ogłoszona jego nominacja na biskupa diecezjalnego diecezji legnickiej. Podczas ingresu do katedry legnickiej, 30 kwietnia 2005 r., nakreślił plan swej posługi pasterskiej w nowej diecezji. Na pierwszym miejscu stawia przywrócenie znaczenia niedzieli w życiu chrześcijanina oraz uczestnictwa w tym dniu we Mszy świętej. Bp S. Cichy zapowiedział także, że w pierwszym etapie zamierza przyglądać się i poznawać nową diecezję, a przede wszystkim współpracowników. W krótkim czasie poznał wszystkich księży swojej diecezji. Nową inicjatywą bpa S. Cichego jest zwołanie I Synodu Diecezji Legnickiej. Uczynił to dekretem 28 czerwca 2007 r., wyznaczając rozpoczęcie Synodu na dzień 16 października 2007 r. – uroczystość św. Jadwigi Śląskiej. Hasłem Synodu są słowa: „Przypatrzmy się powołaniu naszemu” Zwołanie I Synodu Diecezji Legnickiej świadczy o głębokiej trosce bpa S. Cichego o dobro duchowe wiernych. Jako biskup legnicki z gorliwością wytycza główne linie działalności duszpasterskiej, ujednolica sprawowanie obrzędów liturgicznych i czuwa nad czystością doktryny w powierzonej mu wspólnotnie diecezjalnej.

II. DOROBEK NAUKOWY

KSIĄŻKI

1. *Myśli przewodnie odnowionych „Obrzędów pokuty”* W: *Odnowione obrzędy sakramentu pokuty* [współautor ks. M. Kaszowski]. Katowice 1982 s. 7-12 i *Odnowiona liturgia sakramentu pojednania*. Tamże s. 32-41.
2. *Przybądź, Duchu Święty. Nabożeństwa na II Rok przygotowań do obchodów Wielkiego Jubileuszu Roku 2000* (tłum. i oprac.). Katowice 1998 ss. 111.
3. *Uczestnicy czy niemi świadkowie? Z ks. bp. Stefanem Cichym, przewodniczącym Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski rozmawia ks. Marek Łuczak*. Kielce: Jedność 2005 ss. 168.

ARTYKUŁY

1. *Język łaciński w odnowionej liturgii*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 31:1978 s. 83-88.
2. *Problem improwizacji w liturgii*. „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” 11:1978 s. 62-66.
3. *Zgromadzenie liturgiczne podstawowym znakiem odnowionej liturgii*. „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” 11:1978 s. 43-52.
4. *Niedziela w rodzinie*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 34:1981 s. 44-51.
5. *Teologia Liturgii Godzin*. W: *Mysterium Christi 5. Liturgia uświęcenia czasu*. Red. W. Świerzawski. Kraków 1984 s. 32-50.
6. *Odnowa liturgii a ekumenizm w Polsce*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 38:1985 s. 372-381.
7. *Zmiany w księgach liturgicznych po wprowadzeniu nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego*. „Collectanea Theologica” 55:1985 z. 3 s. 61-68.
8. *Odnowa liturgiczna Soboru Watykańskiego II. Rzeczy dokonane – Idee przewodnie – Perspektywy*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 39:1986 s. 4-15.
9. *Idee przewodnie „Ogólnego wprowadzenia do Mszału Pawła VI”* „Collectanea Theologica” 57:1987 z. 2 s. 81-85.
10. *Nowy mszał w rękach duszpasterza*. „Collectanea Theologica” 58:1988 z. 2 s. 51-62.
11. *Teologia „Ogólnego wprowadzenia do Mszału rzymskiego”* W: *Mszał księgą życia chrześcijańskiego*. Red. B. Nadolski. Poznań 1989 s. 275-298.
12. *Rozpoczęcie świętowania niedzieli w sobotę*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 53:1990 s. 36-42.
13. *Rola i zadania świeckich w sprawowaniu Eucharystii*. W: *Ewangelizacja i Eucharystia. Program duszpasterski na rok 1992/93*. Red. E. Szczotok i A. Liskowacka. Katowice 1992 s. 354-363.

14. *Teologia Eucharystii*. W: *Mysterium Christi 3. Msza święta*. Red. W. Świerzawski. Kraków 1992 s. 62-97.
15. *Wychowanie liturgiczne w Konstytucji o liturgii świętej i w dokumentach posoborowych*. W: *Euntes docete. XXV lat Instytutu Liturgicznego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie*. Red. S. Koperek. Kraków 1993 s. 173-189.
16. *Życie duchowe kapłana zgodne z jego naturą i misją według adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”* W: „*W trosce o Polonię*” Orchard Lake-Pelplin 1993 s. 34-42.
17. *Misja kapłaństwa służebnego*. W: *Ewangelizacja w tajemnicy i misji Kościoła. Program duszpasterski na rok 1994/95*. Red. E. Szczotok i A. Liskowacka. Katowice 1994 s. 134-148.
18. *Nieszpory niedzielne w okresie wielkanocnym*. „*Liturgia Sacra*” 1:1995 nr 1-2 s. 97-103.
19. *Błogostawieństwa w liturgii Kościoła*, „*Liturgia Sacra*” 1:1995 nr 3-4 s. 97-106.
20. *Sakrament święceń w Katechizmie Kościoła katolickiego*. W: *Misterium liturgii w Katechizmie Kościoła katolickiego*. Sympozja 8. Opole 1995 s. 121-134.
21. *Duch Święty w tekstach odnowionej liturgii*. W: *Duch Święty i Jego obecność w Kościele. Program duszpasterski na rok 1997/98*. Red. E. Szczotok, A. Liskowacka. Katowice 1997 s. 122-136.
22. *Obchody roku liturgicznego w Kościele katowickim – liturgia i tradycja kulturowa na Górnym Śląsku*. W: *Religijne inspiracje kultury na Górnym Śląsku*. Red. W. Świątkiewicz, J. Wycięło. Katowice 1998 s. 86-99.
23. *Sylwetka naukowo-dydaktyczna Biskupa Profesora Wacława Świerzawskiego*. W: *Diligis Me? Pasce*. T. 1. *Księga jubileuszowa dedykowana Biskupowi Sandomierskiemu Wacławowi Józefowi Świerzawskiemu na pięćdziesięciolecie święceń kapłańskich 1949-1999*. Sandomierz 1999 s. 73-93.
24. *Treści teologiczne hymnów w odnowionej Liturgii Godzin*. „*Anamnesis*” 6:1999-2000 nr 2 (21) s. 104-117.
25. *Kryteria dopuszczalności do sakramentów inicjacji*. „*Anamnesis*” 7:2001 nr 1 (24) s. 71-79.
26. *Św. Józef Maria Tomasi (Thomasius) – liturgista przełomu XVII i XVIII w.* W: *Ante Deum stantes*. Red. S. Koperek, R. Tyrała. Kraków 2002 s. 167-179.
27. *Paschalna oś roku liturgicznego*. „*Anamnesis*” 8:2002 nr 1 (28) s. 21-28.
28. *Damian Zimoń als Lehrer, Seelsorger und Oberhirte. Zum 70. Geburtstag des Kattowitzer Erzbischofs*. „*Oberschlesisches Jahrbuch*” 20:2004 s. 165-174.
29. *Liturgia w czasie pontyfikatu papieża Jana Pawła II w Europie Środkowo-wschodniej*, „*Anamnesis*” 10:2004 nr 2 (37) s. 32-38.
30. *Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych inspirującym źródłem dla mistagogii*. W: *Mistagogia a duchowość*. Red. A. Żądło. *Studia i Materiały Wy-*

- działu Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach nr 22. Katowice 2004 s. 72-80.
31. *Ruch liturgiczny jako „przejście Ducha Świętego w Kościele”* „Seminare” 21:2005 s. 173-188.
 32. *Święci i błogostawieni w kalendarzu liturgicznym i Martyrologium rzymskim. Zasady dotyczące wpisywania świętych i błogostawionych do kalendarza liturgicznego.* „Anamnesis” 12:2006 nr 2 (45) s. 51-60.
 33. *O znaczeniu niedzielnej Mszy św.* „Anamnesis” 12:2006 nr 4 (47) s. 66-73.

Bp S. Cichy jest też autorem ponad 30 haseł w *Encyklopedii Katolickiej* i w encyklopedii *Bóg – człowiek – świat. Ilustrowana encyklopedia dla młodzieży*. Red. A. Konopczyńska, I. Mierzwa. Katowice 1991.

Uczestniczył w kilkunastu sympozjach zagranicznych i krajowych, a od 2001 r. organizuje sympozja dla osób konsekrowanych na Jasnej Górze. Jest promotorem 70 prac magisterskich.